

Informátor Oddělení klinické biochemie a imunogenetiky FNOL č. 7/2010

Doporučení pro účelnou indikaci hormonů štítné žlázy

Na základě Doporučeného postupu v diagnostice a sledování onemocnění štítné žlázy, bychom rádi upozornili na neúčelnou indikaci v diagnostice onemocnění štítné žlázy, které se týká **celkových a volných hormonů T4 a T3**.

Vyšetřování celkových hladin **tyroxinu a trijodotyroninu (TT4, TT3) nemá opodstatnění**. Hladina obou závisí především na přítomnosti **tyroxin vázícího globulinu (TBG)**, který může zcela chybět a pak jsou hladiny obou hormonů **totožné s volnými hladinami FT4, FT3**. Porucha je častější v Asii, u nás je velmi vzácná.

Hladinu vazebných bílkovin ovlivňují kontraceptiva, gravidita, náhradní hormonální léčba, poruchy ledvin, stupeň výživy atd. Ovlivňuje je i nedostatek jodu, ale těžké závažné jodopenie jsou u nás mimořádně vzácné, proto **i zde stanovení celkových hladin hormonů štítné žlázy postrádá opodstatnění**. Nutno počítat i s tím, že hladiny **FT3** jsou fyziologicky variabilnější než FT4.

Jediný a objektivní ukazatel funkce štítné žlázy je stanovení **volných hladin hormonů, FT4** - reprezentuje celkovou produkci, potažmo **FT3** – zobrazuje celulární transformaci tetrajodotyroninu (tyroxinu), v kontextu se stanovením **tyreotropního hormonu (TSH)**, jehož hladina dává objektivní představu o suficienci štítné žlázy především v ambulantním provozu. Hladina **TSH** zobrazuje současně i činnost hypotalamu a hypofýzy a je poplatná funkci této hormonální osy.

Testy **FT4** však mohou být diagnosticky nesprávné, pokud je změněna afinita TBG nebo jsou přítomny abnormální vazebné proteiny pro T4. Metody na stanovení celkového hormonu TT4 a TT3 by měly zůstat i nadále k dispozici pouze **pro hodnocení nesouhlasných stanovení volného hormonu**.

Vypracovala: MUDr.Libuše Balejová
Konzultoval: Doc.MUDr.Zdeněk Fryšák, CSc.

Schválil:
RNDr. Martin Radina